



PROGRAM

## **KULTURARV OCH BRANDSKYDD**

3 OKTOBER, NATURHISTORISKA RIKSMUSEET, STOCKHOLM

## Hur kan vi säkra oersättliga värden i kulturhistoriska byggnader genom byggnadstekniskt brandskydd?

Vid ombyggnationer utsätts kulturhistoriska byggnader för stora brandrisker – vad ska vi tänka på för att undvika brandskador?

Seminarier belyser vikten av inventeringsarbete och planering av restvärderäddning samt hur man tar hänsyn till både brandsäkerhet och kulturhistoriskt värde. Vi djupdyker också i olika brandsituationer där vi får del av erfarenheterna från olika perspektiv. Målet är att vi tillsammans ska höja brandskyddet för kulturarvet.

*Arrangörer: Brandskyddsföreningen och Brandskyddsföreningen Restvärderäddning i samverkan med Riksantikvarieämbetet, Svenska kyrkan och Statens Fastighetsverk.*

## PROGRAM

- 09.00–09.30 **Inregistrering, kaffe och smörgås**
- 09.30–09.40 **Välkomna!**  
Marie Hansson, vice VD Brandskyddsföreningen Restvärderäddning och Erika Hedhammar, utredare Riksantikvarieämbetet inleder dagen.
- 09.40–10.20 **Sjöhistoriska museet – restvärderäddningsarbetet ur ett operativt och musealt perspektiv**  
På eftermiddagen den 27 januari drabbades Sjöhistoriska museet i Stockholm av en brand som började i en av museets verkstäder. I angränsande lokaler fanns ett stort antal ovärderliga konstföremål och samlingar som hotades av sot-, rök- och vattenskador. Restvärdeledare Tony Kullman från Brandskyddsföreningen Restvärderäddning redogör för insatsen ur ett restvärderäddningsperspektiv. Maths Rigelius, fastighets- och säkerhetsstrateg på Statens maritima museer berättar om hur Sjöhistoriska museet aktivt arbetat med systematiskt brandskyddsarbete och varför olyckan kunde få ett lyckligt slut.
- 10.20–11.00 **Branden i gamla Eksjö – vad hände sedan?**  
På fjolårets seminarium fick vi inblick i räddnings- och restvärderäddningsarbetet vid branden i kvarteret Cicelören i gamla Eksjö stad. Räddningsschef Micael Carlsson, Räddningstjänsten Eksjö, berättar om vad som hänt efter restvärdearbetet i kvarteret samt hur räddningstjänsten arbetat vidare med problematiken i stadskärnan. Britt-Marie Börjesgård, antikvarie på Jönköpings läns museum informerar om vad som hänt efter branden, vad som går att lära av en dokumentation och vilka kulturhistoriska slutsatser som kan dras utifrån en sådan händelse.
- 11.00–11.10 **Bensträckare**
- 11.10–11.40 **Val av släcksystem i kulturhistoriska byggnader**  
Automatiska släcksystem är ett bra sätt att skydda kulturhistoriska värden och det finns en mängd alternativa lösningar. Vad bör man tänka på som beställare? Jens Hjort, sakkunnig inom området släcksystem på Brandskyddsföreningen ger tips och goda råd.
- 11.40–12.10 **Projektering av brandskydd**  
Krister Carlens från Carlens Brand & Risk AB berättar om brandkonsultens roll vid projektering av brandskydd för kulturhistoriskt värdefulla miljöer. Krister talar även om vikten av samarbete för att säkerställa ett gott skydd.

- 12.10–13.10      **Lunch**
- 13.10–13.40      **Brandsäkerhet vid ombyggnationer**  
Vid ombyggnationer lever byggnaden farligt. Brännbart byggnadsmaterial tas in i byggnaden, brandstiftarna blir fler och skyddssystemen sätts mer eller mindre ur spel. Lars Brodin, brandingenjör på Brandskyddsföreningen, ger tips på rutiner som bör följas för att säkerställa brandsäkerheten. Mickael Andersson, driftledare på Statens fastighetsverk, ger exempel på hur brandsäkerheten säkerställs vid ombyggnationer.
- 13.40–14.10      **Erfarenheter från Brann- och redningsetaten i Oslo**  
Norge har fem nationella mål för brandskyddsarbete. Ett av dem är att oersättliga kulturhistoriska värden inte ska förloras i brand. Susanna Björklöf, byggnadsantikvarie på Brann- och redningsetaten i Oslo, berättar om hur kommunens brandförebyggande arbete med fredade byggnader och museer förändras i och med den nya Forskrift om brannforebygging som trädde i kraft 2016.
- 14.10–14.30      **Dramatens inventering**  
Statens fastighetsverk har under flera år arbetat med att ta fram metoder för att ange kulturhistoriska värden i en fördjupad insatsplan. Helene Hanes kulturarvsspecialist och Mickael Andersson, driftledare på Statens fastighetsverk, redogör för arbetet med inventering och analys av värden i en stor och komplicerad byggnad. Föredraget utgår ifrån det konkreta arbete som gjorts för Kungliga Dramatiska Teatern i Stockholm.
- 14.30–15.00      **Fika**
- 15.00–15.20      **Kyrkan brinner! Vad ska räddas? Och hur?**  
Rebecka Svensson, stiftsantikvarie i Visby stift, berättar hur insatskorten för Gotlands kyrkor tagits fram. Rebecka talar även om vitala faktorer för ett framgångsrikt samarbete med lokala aktörer kring brandsäkerhet.
- 15.20–16.00      **Branden i Vintrosa kyrka ur två perspektiv**  
I mars 2014 utbröt en kraftig brand i Vintrosa kyrka utanför Örebro. Branden orsakades av ett gnistregn från en brand i en intilliggande fastighet. Kyrkans yttertak brann upp, innertaket rasade in och inredningen förstördes delvis. Trots den omfattande förstörelsen lyckades kyrkorgeln, predikstolen samt merparten av de värdefulla föremålen i kyrkan räddas. Anna Henningsson, restvärdeledare från Brandskyddsföreningen Restvärderäddning, redogör för räddningsarbetet och restvärderäddningsinsatsen.
- 16.00–16.15      **Avslut**